

ROMA LÁNYOK CSALÁDTERVEZÉSI ATTITÚDJEI

Összefoglaló

Raffael Mónika

2021. november

KINCS
| KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
| ÉS A CSALÁDOKÉRT

A kutatás bemutatása

A kutatást a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Társadalmi Csoportok Kutatóközpontja végezte 2020 novembere és 2021 júliusa között, melynek célja, hogy 13-18 éves korú roma lányoktól, fiatal nőktől arra próbáljunk választ kapni, hogy a családtervezéssel, családalapítással kapcsolatban milyen gondolataik, terveik, álmaik vannak. A kutatás legfőbb célja, hogy képet alkothassunk arról, hogy a fiatal roma lányok/ fiatal felnőttek hogyan gondolkodnak a tudatos családtervezésről, milyenek képzelnek el egy kiegyensúlyozott, harmonikus párkapcsolatot, és hogy ezek kialakításához, megteremtéséhez milyen eszközökre lehet szükségük.

Kutatásunk nem korlátozódott kiemelt régiókra, településekre, a helyszínek kiválasztása és a minta az *EFOP 1.4.4. Bari Shej – Fata Mare – Nagylány* programot megvalósító szervezeteinek elhelyezkedésén alapult. Ezek mentén a kutatás helyszíneinek kiválasztásakor arra törekedtünk, hogy azok az ország különböző, területileg és társadalmi felzárkózási szempontból (területi és gazdasági fejlettség, roma lakosság aránya stb.) is egymástól eltérőek legyenek. A helyszínek kiválasztásánál az adott település elhelyezkedésén túl figyelembe vettük a megvalósító szervezet hátterét, így az általunk együttműködésre kiválasztottak között megjelentek egyházi, nem roma és roma civil szervezetek, települési önkormányzatok és roma nemzetiségi önkormányzatok is az alábbi megyékben: Baranya; Borsod-Abaúj-Zemplén (2 helyszín); Heves; Nógrád (2 helyszín); Somogy (2 helyszín); Szabolcs-Szatmár-Bereg; Tolna.

A kutatás során kvalitatív és kvantitatív mérőeszközöket is használtunk, egy kérdőívet töltöttünk ki a résztvevőkkel, illetve ezt követően fókuszcsoporthoz beszélgetésekre került sor. A 10 helyszínen 87 főt vontunk be a lekérdezésbe.

Főbb megállapítások

- A megkérdezettek több mint háromnegyede nagycsaládban él, de csupán 11%-uk szeretne három vagy annál több gyermeket vállalni.
- A megkérdezettek közel 81%-a szeretne gyermeket vállalni a jövőben, 7%-uk egy, közel 60%-uk kettő gyermeket vállalna.
- A megkérdezettek szülei közül az anyák közel fele, az apáknak pedig a 16%-a kiskorúként vált szülővé olyan kapcsolatban, melyben nem kötött házasság,

- ➡ a lányok egyike sem tervez 18 éves kora előtt teherbe esni, vagy gyermeket vállalni, átlagban 23 éves korukban vállalnák első gyermeküket.
- A lányok több mint a fele szerint nem fontos, hogy a gyermekvállalást megelőzze a házasság.
 - A bevontak közel hatvan százalékának nincs barátja, nem jár senkivel, de ettől függetlenül közel háromnegyedük fontosnak tartja a fogamzásgátlást.
 - A megkérdezett roma lányok, szüleikhez, legfőképpen édesanyjukhoz fordulnának fogamzásgátlással kapcsolatos kérdéseikkel ➡ az édesanyák azonban kevés hiteles, megbízható információval, gyakorlattal rendelkeznek ebben a témában.
 - A lányok szülei jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, közel háromnegyedük csak az általános iskolát végezte el ➡ a megkérdezettek 96%-a szeretne továbbtanulni, akár még diplomát is szerezni.
 - Ötven százalékuk gondolja úgy, hogy a gyermekvállalás tekintetében a család segítsége nagyon fontos.

A kutatásba bevont roma lányok gondolkodásában megjelenik a tervezett gyermekvállalás és családalapítás, melynek saját megítélésük szerint is fontos része a fogamzásgátlás. A tanulás, a megfelelő partnerkapcsolat kialakítása, az otthonteremtés, munka, karrier megjelenik vágyaik, terveik között. Ezek megvalósulása érdekében azonban szükséges a korai, nem tervezett teherbeesés, gyermekvállalás elkerülése, amelynek azonban jelentős akadályozó tényezője lehet az ehhez szükséges ismeretek, eszközök hiánya.